

یاکوفلوف یاک-130 - که در سیستم نام گذاری ناتو Mitten خوانده می شود، نوعی جت پیشرفته آموزشی و جنگنده ای سبک است که دو صندلی داشته و در دسته جت های مافوق صوت طبقه بندی خواهد شد. یاک-130 - توسط شرکت روسی سازنده هواگرد "یاکوفلوف" طراحی و ساخته شده است و آن را به عنوان یک هواپیمای تهاجمی سبک و در عین حال بسیار قدرتمند می شناسند. توسعه این هواپیما در سال 1991 شروع شد و نخستین پرواز آزمایشی آن نیز مربوط به تاریخ 25 آوریل سال 1996 است.

در سال 2009، یاک-130 - برنده مناقصه دولت برای هواپیماهای آموزشی شد و به دنبال آن توانست خدمت نظامی خود را در نیروی هوایی روسیه آغاز کند. در قالب جتی پیشرفته و همچنین آموزشی، یاک-130 - مجموعه ای از خصوصیات جنگنده های نسل چهارم و نسل پنجم مانند سوخو-57 - را در خود جای داده است. جت نام برده قادر به مشارکت در عملیات های شناسایی نیز بوده و می تواند به اندازه 3،000 کیلوگرم بار جنگی حمل کند.

طراحی و توسعه

در اوایل دهه 1990، یاک-130 - به دنبال درخواست دولت شوروی از صنایع نظامی کشور و با هدف حذف جت های آموزشی آئرو-L-29 دلفین و آئرو L-39 آلباتروس ساخت جمهوری چک، توسعه یافت. البته 5 دفتر طراحی مختلف برای انعقاد این قرارداد با دولت شوروی دست به عمل شدند که در نهایت یاکوفلوف موفق به اجرای پروژه شد. در ادامه نیروی هوایی روسیه تعداد تخمینی هواپیماهای مورد نیاز را 1،000 فروند گزارش کرد.

در ابتدا توسعه هواپیمای مورد نظر با نام یاک-UTS - در سال 1991 آغاز و طراحی اولیه آن در سپتامبر سال 1993 تکمیل شد. در همین سال کمپانی یاکوفلوف با شرکت ایتالیایی Aermacchi قرارداد همکاری امضا کرد و پس از آن یاک-UTS - به یاک-130 AEM- تغییر نام یافت. لازم به ذکر است که در سال 2000، اولویت های متفاوت دو شرکت منجر به توقف همکاری آنها شد و هر کدام به طور مستقل توسعه هواپیما را ادامه دادند. نسخه ایتالیایی تحت عنوان M-346 شناخته می شود. یاکوفلوف نیز 77 میلیون دلار برای اسناد فنی هواپیما دریافت کرد. در نهایت یاکوفلوف مسئول فروش هواپیما به کشورهای نظیر هند، اسلواکی و الجزایر شد. این در حالی بود که

در سال 2002 دو نمونه یاک 130 - و MiG-AT توسط نیروی هوایی روسیه به عنوان جت های آموزشی جدید انتخاب شدند. اما به نظر می رسد که یاک 130 - توانایی بیشتری برای ایفای این نقش در کنار کاربری تهاجمی خود داشته باشد. بدین ترتیب در دهم آوریل سال 2002 اعلام شد که یاک 130 - برنده رقابت مناقصه برای استفاده به عنوان هواپیمای آموزشی پایه و پیشرفته نیروی هوایی روسیه است. پس از آن نیروی هوایی 10 فروند یاک 130 - سفارش داد که هزینه کلی تحقیقات، توسعه، ساخت، آزمایش و تولید 4 نمونه آزمایشی از آن 200 میلیون دلار برآورد شد. 84 درصد از این هزینه توسط یاکوولف و مابقی آن به وسیله دولت روسیه تامین شد. با این وجود گزارش شد که بیش از 500 میلیون دلار تا اوایل سال 1996 سرمایه گذاری شده است.

همانطور که پیش تر نیز اشاره شد، این هواپیما قابلیت مشارکت در مأموریت های شناسایی و همچنین حملات سبک را در اختیار دارد. ظرفیت حمل بار تا 3،000 کیلوگرم نیز مربوط به تسلیحات هدایت شونده، غیر هدایت شونده، تانک های سوخت و همچنین تجهیزات الکترونیکی می شود. طی یک فاز آزمایشی که در دسامبر سال 2009 پایان یافت، این هواپیما همراه با تسلیحاتی که مجموعاً 500 کیلوگرم وزن داشتند و در خدمت فعال نیروی هوایی روسیه بودند تست شد.

حداکثر ظرفیت داخلی سوخت این جت مافوق صوت 700،1 کیلوگرم بوده و می تواند به دو تانک سوخت خارجی که ظرفیت را به 600،2 کیلوگرم ارتقا می دهند، مجهز شود. از جمله مهم ترین امکانات یاک-130 - می توان به موشک های هوا به هوا، هوا به سطح، سیستم پرتاب بمب، تسلیحات مختلف و سیستم دفاعی حین پرواز اشاره کرد.

انواع

Yakovlev Yak-130: نسخه آموزشی پایه دو صندلی

Yakovlev Yak-131: هواپیمای تهاجمی سبک که به عنوان جایگزینی برای Su-25 معرفی شد. این نمونه مجهز به سیستم های راداری مختلف و همچنین توپ خودکار 30 میلی متری GSh-301 است.

Yakovlev Yak-133: این پروژه از هواپیماهای تهاجمی سبک در اوایل سال 1990 متوقف شد.

Yak-133IB: نسخه شکاری - بمب افکن از پروژه اصلی یاک 130 - که برای حمله به اهداف زمینی، هوایی و دریایی مورد استفاده قرار گرفت.

Yak-133PP: این مدل پلت فرم طراحی شده برای حضور در نبردهای الکترونیکی به شمار می رود.

Yak-133R: آرنسخه تاکتیکی مخصوص عملیات های شناسایی است.

Yakovlev Yak-135: این مدل نیز به منظور حمل و نقل و با چهار صندلی طراحی شده است.

از جمله اصلی ترین اپراتورهای انواع مختلف جت یاک 133 - می توان به الجزایر، بنگلادش، بلاروس، میانمار، روسیه و سوریه اشاره کرد.

مشخصات یاکولف یاک - 130

- کاربری: جت آموزشی پیشرفته/ جنگنده سبک

- محل تولید: روسیه

- نخستین پرواز: 25 آوریل سال 1996

- سال معرفی: 19 فوریه سال 2010

- وضعیت: فعال

- تعداد ساخته شده: 140 فروند تا سال 2017

- هزینه ساخت هر فروند: 15 میلیون دلار
- خدمه: 2
- طول: 11.49 متر
- پهنای بال: 9.84 متر
- ارتفاع: 4.76 متر
- مساحت سطح بال: 23.52 متر مربع
- وزن خالی: 600.4 کیلوگرم
- وزن بارگیری شده: 250.7 کیلوگرم
- بیشینه وزن برخاست: 290.10 کیلوگرم
- موتور هواگرد: 2 موتور توربو فن Progress AI-222-25
- حداکثر سرعت: 060.1 کیلومتر بر ساعت
- سرعت کروز: 887 کیلومتر بر ساعت
- برد: 100.2 کیلومتر
- شعاع عملیاتی: 555 کیلومتر
- سقف پرواز: 500.12 متر
- بارگیری بال: 276.4 کیلوگرم بر متر مربع
- نسبت نیرو به وزن: 0.70

منبع: [ايلنا](#)